

Letnik 1911.

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos XLV. — Izdan in razposlan 2. dne junija 1911.

Vsebina: (Št. 102 in 103.) 102. Ukaz o začetku poslovanja okrajnega sodišča Podkamien na Gališkem. — 103. Ukaz o obratovanju javnih lekarnic in lekarnic zavodov.

102.

Ukaz pravosodnega ministrstva z dne 26. maja 1911. l.

o začetku poslovanja okrajnega sodišča Podkamien
na Gališkem.

Z ukazom pravosodnega ministrstva z dne 27. novembra 1903. l. (drž. zak. št. 241) ustanovljeno okrajno sodišče Podkamien naj začne svoje uradno poslovanje s 1. dnem septembra 1911. l.

Hochenburger s. r.

103.

Ukaz ministra za notranje stvari z dne 27. maja 1911. l.

o obratovanju javnih lekarnic in lekarnic zavodov.

Na podstavi § 7 zakona z dne 18. decembra 1906. l. (drž. zak. št. 5 iz l. 1907.) o uredbi lekarništva se ukazuje takole:

§ 1.

Lekarničar je dolžen imeti v zalogi primerno množino v vsakočasno veljavni farmakopeji označenih zdravil, farmacevtskih preparatov in obvezil, prav tako tam predpisane reagencije v popolnoma ustrezajoči kakovosti.

Odgovoren je za to, da so vse lekarije (droge) in preparati, ki jih ima v lekarnici, tako tisti, ki jih izdeluje sam, kakor tudi tisti, ki jih dobiva iz trgovine, snažni in dobri. Za paketovane farmacevtske specialitete zadeva ta odgovornost producenta.

§ 2.

V vsaki lekarnici morajo biti:

1. vsakočasno veljavna farmakopeja in veljavna zdravilska taksa;
2. lekarničarsko navodilo, gremijalni red;
3. različni veljajoči ukazi, razpisi ali odločbe, ki se tičejo lekarništva, zbrani in urejeni v zvezku spisov ali fasciklu (zbirka normalij);
4. znanstvena dela, in sicer učne in ročne knjige farmacije, kemije, farmakognozije, botanike itd. za nadaljnje poučevanje in izobraževanje farmacevtskega osebja lekarnice z instruktivnim herbarijem ali delom s podobami zdravilskih rastlin.

§ 3.

Uredba lekarnice mora ustrezati priloženemu „predpisu o uredbi lekarnic“.

§ 4.

Preden se rabijo, je dobljena zdravila po določenih določilih farmakopeje skrbno preskusiti glede pristnosti in čistosti.

§ 5.

O tistih farmacevtskih preparatih, ki se proizvajajo v lekarnici sami, mora lekarničar pisati elaboracijsko knjigo, v katero je vpisovati čas izdelovanja dotičnega preparata in dobljeno množino (množino produkta).

Lekarski zdravilski preparati se smejo izdelovati samo po predpisu veljajoče farmakopeje.

§ 6.

Odgovorni voditelj lekarnice mora vsa zdravila, preden jih postavi v oficini (lekarnici) in preden se drugače hranijo, in vrhu tega ponovno v teku leta pregledati, pazeti pri tem posebno na taka, ki se lahko razkrojijo in izpridijo, in ki jih je, ako treba, nadomestiti s svežim blagom, ki se mu ne more ugovarjati.

§ 7.

Imeti isto, za zdravilske namene določeno blago različne kakovosti, izvzemši živalska zdravila, ni dovoljeno, razen ako farmakopeja to izrečno dopušča.

§ 8.

Ob dispencovanju in oddajanju (ekspediciji) zdravil občinstvu se morajo lekarničarji in njihove pomožne osebe natančno ravnati po veljajočih oblastvenih ukazih in razpisih.

§ 9.

Za podelovanje strupov in sploh močno delujočih, prav tako tudi močno dišečih pomočkov uporabljeno orodje se sme rabiti za druge namene šele potem, ko je bilo dodobra osnaženo.

§ 10.

Aspiranti smejo recepte izvrševati samo pod nadzorstvom predstojnika lekarnice ali adjunkta in z njuno odgovornostjo.

§ 11.

Recepti, ki ležé v lekarnici, se ne smejo niti kazati drugim osebam nego ordinujočim zdravnikom, bolniku in prejemniku njegovega ukaza ali namestniku, še manj pa izročati v izvirniku ali prepisu.

Zlasti je lekarničarju in njegovemu pomožnemu osebju strogo prepovedano, na podlagi receptov o bolezni stranke pripovedovati drugim osebam.

§ 12.

Gledé razpečavanja zdravilskih specijalit, ne lekarskih lekov, cepil, nadalje zdravilnih ser, organoterapevtskih in bakterijskih preparatov veljajo vsakočasni predpisi.

§ 13.

Izvrševati zdravilstvo je lekarničarjem prepovedano. V posebno nujnih primerih (poškodbe, zastrupljenja), ako se zdravniška pomoč ne more dobiti pravočasno, pa je lekarničarju dovoljeno oddati pomočke, ki jih smatra za prave.

§ 14.

Obratovanje postranskih opravil je lekarničarjem dovoljeno samo z dovoljenjem političnega oblastva I. stopnje — ne da bi se posegalo v pridobitev posebne pravice, ki je po drugih predpisih morda zato potrebna.

§ 15.

Ako že obstoječe lekarnice ne ustrezajo popolnoma določilom tega ukaza, je oziraje se na lokalne razmere vpoštevati to, da se ob novi uredbi ali dodatni dobavi oprave in orodja gleda na spredaj stoječe predpise.

§ 16.

Prestopki tega ukaza se kaznujejo po predpisih IV. oddelka zakona z dne 18. decembra 1906. l. (drž. zak. št. 5 iz l. 1907.), ako se ne uporabljajo določila občega kazenskega zakona.

§ 17.

Ta ukaz dobi moč z dnem, katerega se razglasi, in s tem časom se razveljavljajo vsi predpisi obstoječih gremijalnih redov in lekarničarskega navodila, ki se ne ujemajo z njegovimi določili.

Wickenburg s. r.

Priloga k § 3.

Predpis

o uredbi lekarnic.

§ 1.

Vsaka javna lekarnica in lekarnica za vodo mora sestojati iz naslednjih prostorov:

1. dispencovalnega prostora (oficine).
2. laboratorija.
3. prostora za zalogo za pomočke, ki jih je hraniti suhe (stanica za materialije in zelišča, podstrešje za zelišča).
4. lekarniške kleti (kleti za zdravila).
5. inspekcijske izbe.

§ 2.

Vsi prostori se morajo dati zaklepati, morajo ustrezati zahtevam stavbnega reda, stanovanjski higijeni in požarnopolijskim predpisom, morajo imeti svojemu namenu primerno lego in biti tudi tako urejeni ter namenjeni edino le svoji določi.

V vseh prostorih mora biti vsak čas in v vsakem oziru največji red, natančnost in snaznost; v vsakem prostoru morajo biti oprava, orodje, aparati, instrumenti, shranke itd., ki so potrebni za breztožbeni redni opravljeni obrat, brez pogrška.

§ 3.

Zaloga zdravil mora biti spravljen tako, kakor zahtevajo to farmakopeja ali posebni zakoniti predpisi.

§ 4.

Vse shranke in stoječe posode morajo biti v vseh prostorih lekarnice opremljene s trpežnim, tudi ob umetni razsvetljavi popolnoma razločnim napisom vsebine po nomenklaturi farmakopeje.

Za zdravila tabele I in II farmakopeje je porabljati edinole stoječe posode s križnato vrezanim in brušenim zamaškom iz stekla. Napis je narediti pri zdravilih tabele I z belo pisavo na črnem dnu, pri zdravilih tabele II z rdečo pisavo na belem dnu. Za ta zdravila v ukazu ministrstva za notranje stvari z dne 18. maja 1898. l. (drž. zak. št. 85) zaukazani predpisi (signiranje s tem, da se maksimalne doze naredé razvidne tudi na križnatem steklenem zamašku itd.) se morajo natančno izpolnjevati.

Za signiranje stoječih posod za kisline, luge, za jod in brom je dopustna tudi radirana ali vjedkana pisava.

§ 5.

V vsaki shranki v oficini sme biti samo napisu ustrezajoče zdravilo, eventualno v večjih shrankah, v različni obliki n. pr. *in toto* in v prašku, vendar se mora v tem primeru skrbeti, da se leki v praških namestijo v vstavni posodah iz stekla, pločevine ali iz druge pripravne tvarine. Porabljati papirnate vrečice za te namene je nedopustno.

§ 6.

Takozvane zdravilske specialitete in kosmetiške ter dietetiške pomočke, ki se imajo v lekarnici v zalogi, je treba hraniti ločeno od zdravil v posebnih skrinjah ali omarah.

§ 7.

Vsaka javna lekarnica mora imeti primeren, podnevu in ponoči očitiden napis na vhodu v dispensovalni lokal in tam na lahko dosežnem kraju ponočni zvonec, ki se čuje v inspekcijski izbi.

I. Dispensovalni prostor (oficina).

§ 8.

Dispensovalni prostor (oficina) je občinstvu dostopni, torej navadno v pritličju ležeči prostor lekarnice, v katerega se pride naravnost z ulice, in je določen za dispensacijo in ekspedicijo zdravil.

Biti mora primerno velik, suh, svetel, se dati dobro kuriti in mora imeti nad vhomom nameščeni, različno vidni napis „lekarnica“.

V dispensovalnem prostoru morajo biti oprava, posode in drugo orodje, potrebščine itd., ki so potrebne za predpisu primerno in strokovno namestitev zdravil ter za njihovo dispensacijo in ekspedicijo, ter za udobnost čakajočih strank neobhodno potrebno pohištvo, ki se lahko snaži, in sicer:

A. Oprava.

1. Najmanj ena prostorna, dobro razsvetljena receptovalna miza s pločo, ki se lahko snaži, in z namenu primerno uredbo, t. j. imeti mora vsaj eno omarico za taro in potrebne miznice in predale, da se devajo vanje različno orodje in potrebščine.

Kjer je mogoče, bodi posebna dispensovalna miza urejena za ročno prodajo ali na receptovalni mizi s prikladno nameščeno ločilno steno oddelek, ki je določen za ročno prodajo.

2. Ob stenah oficine v primerni razdalji od mize nameščena stojala za blago (stelaže, repozitoriji), kojih gornji oddelek tvori odprte predale za stoječe posode, spodnji naprej moleči del pa ima zaprte predale za premikanje iz lesa brez duha, ki se premikajo v povsem izpolnjenih predelih. Stojala za blago je treba postaviti tako, da je med spodnjo vrsto zaprtih predalov in med podom primerna zračna prostornina.

Zaprti premikalni predali ne smejo imeti pododdelkov, da bi se spravljalo vanje več različnih zdravil: zaprti premikalni predali, v katerih so spravljena mastna ali močno dišeča zdravila, naj imajo pločevinske vstavke s pokrovom.

Poseben oddelek stoja za blago z napisom *Separanda* ali *Tabula II* je določen za zdravila, ki so našeta v *Tabuli II* farmakopeje ter za tem zdravilom slično vplivajoče, ne lekarske pomočke.

V tem oddelku stoja za blago in koj zraven njega je urediti omaro ali oddelek, ki se dá zaklepati, z napisom: *Tabula I* ali *Venena*, za strupe, našete v *Tabuli I* farmakopeje, ter za njim slično vplivajoča, ne lekarska zdravila.

Ključ k omari za strupe je treba zanesljivo hraniti.

B. Stojee posode in drugačne shranke.

1. Steklenice (stoječe posode iz stekla) različne velikosti z vdrganim zamaškom za tekoča zdravila (*Aquae, Spiritus, Liquores, Solutiones, Tincturae, Olea* itd.) in prav tako urejena stekla za praške, za suhe kristalovane ali kristalaste in brezlike preparate v obliki praška (soli, alkaloide itd.).

2. Barvane (rumeno, rjavo) steklenice in stekla za praške z vdrganim zamaškom za taka zdravila, ki jih je treba varovati vpliva luči.

3. Stojee posode (pušice) iz porcelana z dobro prikladnim pokrovom, s steklenim vstavkom in brez njega za mazila, robe in pulpe, za ekstrakte in slične preparate.

4. Lesene pušice z dobro zapirajočimi pokrovi za suha zdravila, kakor manjše sadove in semena, zlasti pa za rastlinske praške sploh; za praške higroskopske narave se priporočajo eventualno pločevinske pušice.

C. Orodje in potrebščine.

1. Za receptovalno mizo najmanj ena tehtnica za taro z nosilnostjo do 1000 g največ in tri ročne tehtnice z roženimi skodelami s 4, 6 in 8 cm premera skodele.

K njim primerno število predpisanih precizijskih uteži, in sicer

uteži po 1, 2, 5, 10, 20 in 50 cg,

1, 2, 5, 10, 50 in 100 g

in po 20, 200, 500 in 1000 g.

(Ukaz ministrstva za notranje stvari z dne 2. februarja 1893. l. [drž. zak. št. 18]).

Tehtnice in uteži morajo biti preskušene in kolkovane in se morajo po ukazu trgovinskega ministrstva z dne 28. marca 1881. l. (drž. zak. št. 30) dodatno preskusiti, preden potečeta dve leti.

2. Najmanj en emulzijski možnar iz porcelana, več drgalnih skodel različne velikosti z iztočnim kljunom ali brez njega iz stekla ali porcelana ter en možnar za kroglice.

Po ena majhna, posebno zaznamovana drgalna skodela iz stekla ali porcelana za pode-lovanje strupov, jodoforma in moška.

3. Žlice različne velikosti iz gladke kolikor moči odporne tvarine (kost, rog, trda guma, novo srebro), med njimi po ena majhna, posebno zaznamovana rožena žlica za strupe, jodoform itd.

4. Lopatice iz železa, novega srebra ali iz kake druge priprave tvarine različne velikosti.

5. Najmanj en stroj za kroglice iz trdega lesa z dvojnimi vstavkom žleba in z dvojno žlebasto ploščo, najboljše iz ponikljane železa z lesenim izgotovalom vred.

6. Aparat za zapiranje oblatov.

7. Več manjših in večjih patijen iz primerne tvarine.

8. Prikladne priprave in aparati za stiskanje in izlivanje bougiev, globulov in supozitorijev.

9. Zaloga snažnih (ne poslikanih) kvart ali njim v obliki in velikosti ustrežajočih listov iz pergamentnega kartona ali celuloide, eventualno ladjice za praške iz roga, trde gume ali slične tvarine.

10. Štampilja in pečat s firmo lekarnice, metrsko merilo, nož, gladilo in potrebno pisalno orodje.

11. Zadostna zaloga kozarcev, steklenic, lončkov in drugih posod, skatelj, papirnatih kapic iz gladkega in voščenega papirja itd. z gradivom, ki je sicer potrebno za ekspedicijo zdravil, kakor tekturni papir, motvoz, signature.

V oficini ali vsaj v neposrednje sosednjem prostoru je namestiti splaknjevalno pripravo, ako je mogoče s tekočo vodo.

II. Laboratorij.

§ 9.

Laboratorij, navadno neposrednje zraven oficine, bodi primerno velik in opremljen.

Biti mora suh, dobro razsvetljen in se dati zračiti, z vode nepropuščajočim podom in, ako mogoče, s tekočo vodo.

Razen delovne mize mora imeti priprosta stojala, omare, predale itd., ki so določena za shranjevanje različnega, za dela v laboratoriju potrebnega orodja in potrebščin (*Pharmacopoea Austr. Ed. VIII., lit. B*). Pred vsem mora biti v njem: ognjišče, vsaj majhen aparat za parno kuhanje in destilovanje s pripadajočimi opremljenimi rečmi, sušilna omara, večja stiskalnica s ploščami in stiskalno skodelo iz železa ali medi in majhna železna

stiskalnica za tinkture s kositrno stiskalno skodelo, večji in manjši perkulator, kotel in ponve iz bakra in železa ali medi različne velikosti, prav tako glinaste posode, potrebne kurilne potrebšćine, obročaste podlage iz slabih prevodnikov toplote, lijaki, lopatice, žlice iz železa in lesa, mešalni beti iz lesa; izmed njih se morajo tisti, ki so določeni za zdravila za notranjo rabo, skrbno razlikovati in ločiti od tistih, s katerimi se pripravljajo obliži, mazila i. e. r. za zunanjo rabo; nadalje stekleni beti, večji in manjši možnar iz železa ali medi, infundovalne pušice in menzure iz porcelana različne velikosti, sposobne priprave za koloriranje tekočin, deska za malaksiranje obližev, rezilna deska za rastline, sekljač, predpisana sita ter sterilizovalni aparat.

V laboratoriju ali v kakem drugem pripravnem prostoru je na prikladnem mestu namestiti omaro za *Apparatus reagentium*, ki ga predpisuje farmakopeja, s tam pod lit. A imenovanimi reagensijami, ki jih je imeti vedno brez pogošćka, in za potrebšćine, našćete pod lit. B.

Ako dopuščajo okolnosti, je v zvezi z laboratorijem urediti posebno stanico za tolćenje za izdelovanje praškov.

III. Stanica za materijalije.

§ 10.

Stanica za materijalije je določena za shranjevanje zalog priprosto pripravljenih drog (lekov), (species, praški), nadalje kemijskih in farmaceutskih preparatov.

Za to je treba izbrati v bližini oficine ležć, svetel, suh, dobro zračljiv, primerno prostoren in urejen lokal. Opremiti ga je z odprtimi in zaprtimi stojali, ki naj služijo za to, da se devajo vanja predpisu primerno signirane shranke.

V stanici za materijalije mora biti nadalje miza, za tehtanje medikamentov potrebno orodje (tehtnice, uteži, žlice, lopatice itd.).

Gledć zdravil, navedenih v tabeli I in II je rav-nati enako oprezno kakor v dispensovalnem prostoru.

Pri manjših lekarnicah lahko stanica za materijalije nadomešća podstrešće za zelišća.

Seveda se ne sme rabiti za druge, n. pr. za gospodinjske namene.

IV. Podstrešće za zelišća.

§ 11.

Podstrešće za zelišća ali nadomešćajoća ga stanica za zelišća ali materijalije (§ 10), dolo-

čena za shranjevanje zalog suhih zeljšč in drugega rastlinja, mora biti primerno prostorno, svetlo, zračno, zavarovano zoper slabe vremenske vplive in pred izparivanjem odvodnih cevi stranišč.

Zaloge je treba slično kakor v oficini in v drugih prostorih lekarnice spravljati, farmakopeji ustrezno signirane in urejene, v zabojih, sodih, porivalnih predalih, oziroma v steklih, pločevinskih posodah itd.

Podstrešje za zelišča mora biti ločeno od gospodinjskega podstrešja, tudi se ne sme rabiti za shrambo gospodarskih reči ali za sušenje perila.

Vedno mora biti zaklenjeno in snažno.

V. Klet za zdravila.

§ 12.

Klet za zdravila, določena za shranjevanje zalog zdravil, ki jih je imeti hladna (kakor vodá, spirituoznih tekočin, vrst hlipa, tekočih kislín, sirupov, medicinalnih vin, vrst medu, mazil itd. ter rudninskih vod), mora biti ločena od gospodarske kleti, ne preveč oddaljena od laboratorija, ako mogoče iz njega naravnost dosežna, se mora dati dobro zračiti, mora biti suha (s cementovanim ali asfaltovanim ali z opekami tlakovanim podom) in se mora dati zaklepati z železnimi durimi.

Kjer zaradi podtalne vode ali iz drugih krajevnih razlogov prikladna klet ni na razpolaganje, se lahko nadomesti z obokanim prostorom ali s hladno stensko omaro v pritličju.

Klet mora biti primerno prostorna, mora imeti mizo in potrebna stojala, da se zaloge zdravil spravijo v prikladnih in po predpisu kakor v oficini in v stanici za materijalije signiranih shrankah. *Separanda* je shranjevati v omarah. Stojala in omare je treba imeti vedno snažna.

Posebno je tukaj paziti na to, da se signature ohranijo vedno razločno čitne. Poškodovane, zamazane ali nerazločne signature je treba takoj obnoviti.

Gledé shranjevanja fosforja veljajo predpisi farmakopeje.

VI. Inspekcijska izba.

§ 13.

Inspekcijska izba bodi, kolikor mogoče, tik oficine; ona mora v vsakem oziru ustrezati zahtevam stanovanjske higijene, ako mogoče, imeti svoj izhod in naj ne služi za skupno stanovanjsko izbo farmacevtskega pomožnega osebja.

Tudi stanovanjski prostori farmacevtskega pomožnega osebja v poslopu lekarnice morajo ustrezati higijenskim zahtevam.